

НАРОДНО СЪБРАНИЕ	
Вх. No	48-202-03-1
Дата	19.10.2022 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

№ 02.01-131.....

19 октомври 2022 г.

ДО

ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 16, т. 7а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България изпращам Ви одобрения с Решение № 716 на Министерския съвет от 2022 г. проект на Решение на Народното събрание за приемане на Проект за инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ – втори етап.

Приложение: съгласно текста

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Гълъб Донеv)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСКИ СЪВЕТ

Препис

РЕШЕНИЕ № 716

от 5 октомври 2022 година

**ЗА ПРЕДЛОЖЕНИЕ ДО НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ ЗА ПРИЕМАНЕ НА
ПРОЕКТ ЗА ИНВЕСТИЦИОНЕН РАЗХОД „ПРИДОБИВАНЕ НА НОВ
ТИП БОЕН САМОЛЕТ“ – ВТОРИ ЕТАП**

На основание чл. 22, ал. 2, т. 116 от Закона за отбраната и
въоръжените сили на Република България

МИНИСТЕРСКИЯТ СЪВЕТ

РЕШИ:

Приема доклада на министъра на отбраната и предлага на
Народното събрание да разгледа и приеме Проекта за инвестиционен
разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ - втори етап, съгласно
приложението.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/ Гълъб Донеv

**ГЛАВЕН СЕКРЕТАР НА
МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ: /п/ Красимир Божанов**

Вярно,

**ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
“ПРАВИТЕЛСТВЕНА КАНЦЕЛАРИЯ”:**

/Веселин Даков/

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

РЕШЕНИЕ

ЗА приемане на Проект за инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ – втори етап

Народното събрание на основание чл. 86, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 16, т. 7а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България

РЕШИ:

Приема Проект за инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ – втори етап, съгласно приложението.

Решението е прието от 48-ото Народно събрание на 2022 г. и е подпечатано с официалния печат на Народното събрание.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:**

М О Т И В И

към проекта на Решение на Народното събрание за приемане на Проект за инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ – втори етап

Предложеният за приемане от Народното събрание Проект за инвестиционен разход (ПИР) е разработен при отчитане на Програмата за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили на Република България до 2032 г., на Плана за развитие на въоръжените сили на Република България до 2026 г., както и на Актуализирания проект за инвестиционен разход (АПИР) за придобиване на нов тип боен самолет, приет с Решение на Народното събрание и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 51 от 2018 г. Документът се базира на предложените от американска страна проекти на договори (BU-D-SAD, BU-P-AAN и BU-P-LBC) за придобиване на втория пакет от изстребители и свързаното оборудване.

Основната задача на ПИР е да създаде условия за реализация на втория етап на проекта за придобиване на нов тип боен самолет за нуждите на въоръжените сили на Република България. Осъществяването на този етап ще осигури постигането на следните цели:

- окомплектоване с авиационна техника и въоръжение на една авиационна ескадрила многоцелеви изстребители (16 самолета F-16 Block 70);

- завършване на процеса по изграждане на пълни способности за обслужване и експлоатация на авиационната техника, оборудването, въоръжението и наземните системи, придобивани в рамките на първи и втори етап от Проект „Придобиване на нов тип боен самолет“;

- повишаване на способностите за охрана на въздушното пространство и за осигуряване на въздушния суверенитет на Република

България в Интегрираната система за противовъздушна (ПВО) и противоракетна (ПРО) отбрана на НАТО (NATINAMDS);

- повишаване на способностите за провеждане на противовъздушни операции;

- изпълнение на съюзните изисквания по приетите Цели за способности и разширяване на приноса на българската страна към колективната отбрана на Алианса;

- разширяване на спектъра от способности на изстребителната авиация, включително способности за нанасяне на прецизни удари по наземни и морски цели и способности за разузнаване от въздуха денем и нощем във всякакви метеорологични условия;

- прекратяване на зависимостта от страни извън НАТО и Европейския съюз по отношение на поддръжката и използването на изстребителната авиация.

С доизграждането на една ескадрила многоцелеви изстребители F-16 Block 70 ще се създадат условия за изпълнение на изискванията на НАТО за оперативна и технологична съвместимост и за разширяване на приноса на българската страна към колективната отбрана на Алианса.

Необходимият брой самолети е обоснован в т. 3.1.1.2 на АПИР, приет с Решение на Народното събрание и обнародван в „Държавен вестник“, бр. 51 от 2018 г., а именно: *„за постигане на необходимия годишен нальот българските ВВС следва да имат в летателна годност от 16 до 20 броя изстребители“*.

От военно-техническа гледна точка придобиваните самолети в рамките на втория етап на Проекта „Придобиване на нов тип боен самолет“ - F-16 Block 70, следва да са в конфигурация, идентична на самолетите, придобивани през първия етап на проекта.

В АПИР се посочва, че предвид финансовите възможности на Република България реализацията на проекта за придобиване на 16 самолета следва да се извърши на два етапа, като вторият етап да

стартира след приключване на доставките по първия етап, които съобразно сключените договори с правителството на САЩ се очаква да приключат през 2025 г. По-ранното стартиране на дейностите по реализацията на втория етап на проекта е продиктувано от:

- промяната в геополитическата среда за сигурност в Европа;
- необходимостта от запазване на конфигурацията на вторите 8 самолета съобразно първите осем; това е породено от капацитета за производство на компанията-производител на тази конфигурация на самолета, предлаганите от доставчиците агрегати и оборудване и възможните изменения в конфигурацията на самолета в резултат на използване на нови технологии, които биха довели до оскъпяване и затруднения в последващата поддръжка;
- реалните срокове за доставка на самолетите се различават от прогнозните такива, предвидени в АПИР.

В проекта за Международен договор BU-D-SAD, предложен от американска страна, доставката на вторите 8 броя F-16 Block 70 е предвидено да се извърши през 2027 г.

В контекста на изложените в Известия на Европейската комисия Насоки относно междуправителственото възлагане на поръчки в областта на отбраната и сигурността (чл. 13, буква „е“) от Директива 2009/81ЕО на Европейския парламент и Съвета придобиването на самолети F-16 Block 70, както и тяхното оборудване и въоръжение е възможно единствено от правителството на САЩ, по Програмата FMS. Същото изрично е посочено в т. C4.3.5.2. „FMS Only List“ (<https://samm.dsca.mil/chapter/chapter-4#C4.4.>) на Ръководството за управление на подпомагането в областта на сигурността (E-Security Assistance Management Manual – E-SAMM). Ръководството е налично само в електронен вариант и се намира на електронния портал на Агенцията на Департамента по отбрана на САЩ за сътрудничество в областта на сигурността (DSCA).

Договорите по Програмата FMS по своята същност представляват международни публични договори на ниво правителства и с оглед на характера на придобиваното оборудване, на основание чл. 149, ал. 1, т. 6, буква „а“ от Закона за обществените поръчки, е законосъобразно доставката да се осъществи с договор между правителствата на двете държави.

В отговор на изпратено от Министерството на отбраната Писмо-заявка за предоставяне на оферта за придобиване на допълнителни 8 самолета F-16 Block 70 (LOR for LOA) от правителството на САЩ са получени три проекта на международни договори на обща стойност 1,320,769,818.00 щатски долара (2,588,708,843.28 лв., изчислени при курс 1,96 лв. на щатския долар), както следва:

- проект на международен договор BU-D-SAD - за придобиване на допълнителни 8 самолета F-16 Block 70, боеприпаси, наземно оборудване и обучение на личен състав на стойност 1,292,740,102.00 щатски долара;

- проект на международен договор BU-P-AAH – за придобиване на авиационни управляеми ракети AIM 9X Block II и свързани с тях поддръжка и оборудване на стойност 24,357,633.00 щатски долара;

- проект на международен договор BU-P-LBC – за придобиване на многофункционална система за разпределение на информация - съвместна тактическа радиосистема (MIDS JTRS) и свързана с нея поддръжка и оборудване на стойност 3,672,083.00 щатски долара.

Общата сума по трите проекта на международни договори е прогнозна, като предвид естеството на договорите по Програмата за чуждестранни военни продажби (FMS) и в случай на необходимост, промяната на стойността на всеки един договор ще се извършва по реда на Закона за международните договори на Република България.

Впоследствие, на 2 септември 2022 г. от американската страна е получен преработен проект на международен договор BU-P-AAN Restated, от който е видно, че средствата за финансиране на договора ще бъдат изцяло осигурени от правителството на САЩ.

При тези условия, средствата, необходими за реализацията на проекта за инвестиционен разход (за заплащане по оставащите **два проекта** на международни договори - BU-D-SAD и BU-P-LBC), ще са в размер на 1 296 412 185,00 щатски долара (2 540 967 882,60 лв.) без ДДС.

Следва да се отбележи, че освен посочените по-горе финансови средства, за цялостната реализация на проекта за придобиване на нов тип боен самолет ще са необходими и други допълнителни разходи за:

- заплащане на данък върху добавената стойност (ДДС), мита и други;
- заплащане на транспортни разходи.

Размерът на средствата за заплащане на тези съпътстващи разходи ще стане известен на по-късен етап, след уточняване на количествата и вида на придобиваните средства за наземно обслужване, резервни части и консумативи, както и периодите за тяхната доставка.

В резултат на сключените през 2019 г. договори по Програмата за чуждестранни военни продажби (FMS) за придобиване на самолети F-16 Block 70 и извършените плащания по тях на Република България е предоставена възможност за разсрочено плащане при сключване на нови договори по Програмата FMS.

В тази връзка плащанията в щатски долари по Договори BU-D-SAD и BU-P-LBC е предвидено да се извършат за период от 10 години с разпределение, както следва:

Таблица 1 - Примерно разпределение на плащанията

години	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Общо
необходими финансови средства	\$15 872 682,00	\$21 469 901,00	\$44 173 470,00	\$69 599 525,00	\$768 487 905,00	\$180 636 134,00	\$75 183 610,00	\$107 549 067,00	\$12 776 983,00	\$662 908,00	\$1 296 412 185,00

Забележка. Посоченото разпределение на плащанията по години е на базата на предложението от правителството на САЩ и се допуска изменението му през годините при промяна на конкретен договор по реда на Закона за международните договори на Република България и/или съгласувано с Министерството на финансите.

Предвижда се вторият етап на Проект „Придобиване на нов тип боен самолет“ да се финансира от държавния бюджет на Република България. За тази цел през съответните години разходите за отбрана следва да бъдат на нива, позволяващи осигуряването на необходимия финансов ресурс, включващ както посочените средства по трите договора, така и необходимите разходи за ДДС, мита и транспортни разходи.

С оглед на изложеното и на основание чл. 16, т. 7а от Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България Министерският съвет предлага на Народното събрание да приеме решение за приемане Проект за инвестиционен разход „Придобиване на нов тип боен самолет“ – втори етап.

МИНИСТЪР-ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Гъльб Донеv)

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министерство на отбраната

София, п.к.1092, ул. "Дякон Игнатий" № 3; тел.: 02 / 92 20922; факс: 02 / 987 96 93

ПРОЕКТ ЗА ИНВЕСТИЦИОНЕН РАЗХОД

„Придобиване на нов тип боеен самолет“

(втори етап)

София
2022

СЪДЪРЖАНИЕ

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ.....	3
1.1. Наименование на проекта.....	3
1.2. Основание за разработване.....	3
1.3. Цели на проекта	4
1.4. Способности, постигнати с реализацията на проекта	4
1.5. Задачи на проекта	5
1.6. Проектна готовност.....	5
1.7. Основни допускания	5
2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРИДОБИВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛЕН БРОЙ САМОЛЕТИ	
F-16 Block 70	5
2.1. Задачи на ВВС.....	6
2.2. Дефицит от способности.....	7
2.3. Външнополитически фактори	7
3. ОБХВАТ	8
3.1. Основни параметри на проекта.....	8
3.2. Необходим брой самолети	8
3.3. Въоръжение	9
3.4. Спомагателни системи и оборудване за обучение	9
3.5. Наземно техническо оборудване.....	10
3.6. Обучение.....	10
3.7. Логистична поддръжка.....	10
3.8. Времеви параметри.....	10
4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА	11
5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ.....	11
5.1. Стойност на проекта за инвестиционен разход.....	11
5.2. Начин на плащане.....	12
5.3. Източници на финансиране на проекта.....	13
6. ПРИМЕРЕН РАЗЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ	
(Приложение 1)	13
7. РИСКОВЕ	13
8. ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА	15

УВОД

Съвременните предизвикателства и заплахи стават все по-сложни, разнообразни и непредвидими. Сериозен проблем представляват високотехнологичните бойни комплекси и системи, които създават дисбаланс на силите на Северноатлантическия Алианс и тези на страните, които ускорено повишават своите военни способности и интегрират използването им в различните домейни. Нарастването на военния потенциал на опонентите поставя на дневен ред състоянието и планове за развитие на способностите на нашата страна и на съюзниците от Алианса за провеждане на военни операции и операции в условия по чл. 5 от Вашингтонския договор, за справяне с потенциална заплаха от всякакъв характер.

Приключилият в края на 2020 г. Стратегически преглед на отбраната потвърди валидността в дългосрочен план на трите основни мисии на въоръжените сили и идентифицира значителен дефицит от способности за изпълнение на задачите, произтичащи от планиращите сценарии.

Впоследствие, в приетите в началото на 2021 г. „Програма за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили на Република България 2032 г.“ (Програма 2032) и „План за развитие на въоръжените сили на Република България 2026 г.“ (План 2026) са определени минимално необходимите способности в четири измерения на бойното пространство, които следва да бъдат поддържани и развивани за постигане на дефинираното ниво на национална амбиция за използване на въоръжените сили.

Военновъздушните сили, съгласно План 2026, ще развиват и поддържат способности за защита на въздушния суверенитет, независимостта и териториалната цялост на страната, за планиране и провеждане на въздушни операции и за наблюдение, контрол и защита на въздушното пространство в рамките на Интегрираната система за противовъздушна и противоракетна отбрана на НАТО, като сред приоритетните проекти е включено доизграждането на изстребителна авиационна ескадрила, чрез придобиване на още 8 броя самолети.

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1.1. Наименование на проекта

„Придобиване на нов тип боен самолет” (втори етап)

1.2. Основание за разработване

Проектът за инвестиционен разход е разработен в изпълнение на:

- чл. 16, т.7а от ЗОВСРБ;
- Програма за развитие на отбранителните способности на въоръжените сили на Република България 2032 г.;
- План за развитие на въоръжените сили на Република България 2026 г.;

- Актуализиран проект за инвестиционен разход (АПИР) за придобиване на нов тип боен самолет, приет с Решение на Народното събрание и обнародван в ДВ бр. 51/19.06.2018 г.;

- Проекти за международни договори (Letter of Offer and Acceptance) - BU-D-SAD, BU-P-AAN и BU-P-LBC, получени чрез Посолството на САЩ в Република България.

1.3. Цели на проекта

С реализацията на втория етап на проект „Придобиване на нов тип боен самолет“ ще се осигури постигането на следните цели:

- окомплектоване с авиационна техника и въоръжение на една авиационна ескадрила многоцелеви изстребители (16 самолета F-16 Block 70);

- завършване на процеса по изграждане на пълни способности за обслужване и експлоатация на авиационната техника, оборудването, въоръжението и наземните системи, придобивани в рамките на първи и втори етап от проект „Придобиване на нов тип боен самолет“;

- повишаване на способностите за охрана на въздушното пространство и за осигуряване на въздушния суверенитет на Република България в Интегрираната система за противовъздушна (ПВО) и противоракетна (ПРО) отбрана на НАТО (NATINAMDS);

- повишаване на способностите за провеждане на противовъздушни операции;

- изпълнение на съюзните изисквания по приетите Цели за способности и разширяване на приноса на българската страна към колективната отбрана на Алианса;

- разширяване на спектъра от способности на изстребителната авиация, включително способности за нанасяне на прецизни удари по наземни и морски цели и способности за разузнаване от въздуха денем и нощем във всякакви метеорологични условия;

- прекратяване на зависимостта по отношение на поддръжката и използването на изстребителната авиация от страни извън НАТО и ЕС.

1.4. Способности, постигнати с реализацията на проекта

С придобиването на още 8 броя самолети F-16 Block 70 ще се осигури възможност за ефективна подготовка на летателните екипажи, ще се повишат съществуващите способности на изстребителната авиация и ще се изградят нови способности, които ще позволят изпълнение на широк спектър от задачи в национален и колективен формат, съобразно установените съюзни стандарти.

С доизграждането на една ескадрила многоцелеви изстребители F-16 ще се създадат условия за изпълнение на изискванията на НАТО за оперативна и технологична съвместимост и за разширяване на приноса на българската страна към колективната отбрана на Алианса.

Реализацията на втория етап на проекта за нов тип боен самолет ще разшири обхвата на способностите, които ще бъдат постигнати с придобиването

на първите 8 самолета, и ще позволи постигане на следните допълнителни способности:

- въздействие по обекти и цели с голям набор от високоточни оръжия с различни сензори и системи за управление;
- неутрализиране на наземни и морски заплахи при авиационна поддръжка на видовете въоръжени сили, защита на критичната инфраструктура и гарантиране на въздушния и морския суверенитет;
- противовъздушно прикритие на обекти от критичната инфраструктура.

1.5. Задачи на проекта

Основната задача на Проекта за инвестиционен разход е да създаде условия за реализация на втория етап на проекта за придобиване на нов тип боен самолет за нуждите на Въоръжените сили на Република България.

За нейното постигане се решават следните частни задачи:

- определяне на обхвата на проекта;
- определяне на времевите параметри на проекта;
- определяне на финансовата рамка на проекта.

Решаването на посочените задачи ще способства за вземане на информирано решение от Народното събрание относно реализацията на втория етап на Проекта за инвестиционен разход за придобиване на нов тип боен самолет за нуждите на Въоръжените сили.

1.6. Проектна готовност

Настоящият Проект за инвестиционен разход се разработва за реализация на втория етап на проект „Придобиване на нов тип боен самолет“, съгласно Актуализиран проект за инвестиционен разход, приет с Решение на Народното събрание и обнародван в ДВ бр. 51/19.06.2018 г.

1.7. Основни допускания

- ще бъдат осигурени необходимите финансови средства, съобразно проектите на международни договори BU-D-SAD, BU-P-AAN и BU-P-LBC, предложени от правителството на САЩ, за придобиването на още 8 бр. самолети F-16 Block 70, въоръжение, наземно оборудване и обучение на личен състав;
- ще бъдат финансирани и изградени в срок необходимите допълнителни инфраструктурни обекти и съоръжения за експлоатация на 16 бр. самолети;
- ще бъде обучен в срок и в съответствие с установените стандарти необходимият личният състав, определен за усвояване и експлоатация на 16 бр. самолети.

2. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРИДОБИВАНЕ НА ДОПЪЛНИТЕЛЕН БРОЙ САМОЛЕТИ F-16 Block 70

Необходимостта от придобиване на още 8 броя самолети F-16 Block 70 за нуждите на ВВС на Република България произтича от идентифицирания в хода на Прегледа на отбраната значителен дефицит от способности на изстребителната

авиация за изпълнение на заповяданите задачи по трите мисии на въоръжените сили.

2.1. Задачи на ВВС

Военновъздушните сили развиват и поддържат способности за защита на въздушния суверенитет, независимостта и териториалната цялост на страната. С предварително декларирани и подготвени сили участват в операция по колективната отбрана извън територията на страната. Поддържат готовност за участие в операции в отговор на кризи за подкрепа на международния мир и сигурност, както и за оказване на помощ на населението при бедствия, хуманитарна помощ и спасителни действия.

За изпълнение на задачите, произтичащи от трите мисии на въоръжените сили, Военновъздушните сили изграждат, поддържат и развиват способности, както следва:

По мисия „Отбрана“ – за планиране и провеждане на въздушни операции; поддържане на необходимите способности за участие в системата за колективна отбрана и осигуряване развръщането на съюзнически сили на българска територия; за наблюдение, контрол и защита на въздушното пространство в рамките на Интегрираната система за противовъздушна и противоракетна отбрана на НАТО;

По мисия „Принос към международния мир и сигурност“ – за осигуряване на въздушна мобилност; за участие в операции за търсене и спасяване, за евакуация; за участие в контрол на въоръженията и неразпространението на оръжия за масово унищожаване; за поддръжка на операции за оказване на хуманитарна помощ;

По мисия „Принос към националната сигурност в мирно време“ – за наблюдение, контрол и защита на въздушното пространство в рамките на Интегрираната система за противовъздушна и противоракетна отбрана на НАТО; за осигуряване на въздушна мобилност, включително превоз на хора и товари; за преодоляване на последствия от бедствия; за участие в операции за търсене и спасяване, за евакуация; за гасене на пожари от въздуха.

Нивото на амбиция за развитие на Военновъздушните сили е достигане на способности за планиране и провеждане на въздушни операции от военновъздушен компонент до ниво операция с ограничен мащаб.

Приемането на Република България за пълноправен член на НАТО през 2004 г. наложи изпълнението на основополагащи документи, регламентиращи контрола и охраната на въздушното пространство на страните-членки на Алианса.

Концепцията за Интегрираната система за противовъздушна и противоракетна отбрана на НАТО (*NATINAMDS*) очертава основите на колективната ПВО на Алианса в контекста на новата среда за сигурност и дефинира мисията по контрол и охрана на въздушното пространство в мирно време (Air Policing), като задължава страните-членки да поддържат способности за откриване, прехващане, опознаване и въздействие по въздухоплавателни средства-нарушители във въздушното пространство на НАТО.

Конкретните задачи за ВВС на Република България и придаваните от нея самолети за Air Policing са регламентирани в Поддържащия план за ПВО на Съюзното въздушно командване на НАТО. Съгласно този План, ВВС на Република България носят непрекъснато бойно дежурство с изстребители за действие във всякакви МТУ и по всяко време на денонощието в изключително кратки срокове за излитане, придадени под оперативното командване на Командващия на Съюзното командване по операциите на НАТО.

Приетата за изпълнение Цел за способности (ЦС) A1501 от Пакета Цели на способностите 2017 изисква Република България да поддържа във висока степен на готовност определено количество изстребители и ниво на подготовка на летателните екипажи за изпълнение на Air Policing в Интегрираната система за ПВО и ПРО на НАТО, а ЦС 3104, 6206 и 5301 поставят редица качествени изисквания към авиационните платформи, които целят да осигурят оперативната съвместимост в рамките на Алианса. Следва да се отбележи, че цитираните ЦС продължават да се изпълняват и в Пакета Цели за способности 2021, като качествените изисквания към способностите в ЦС-2021 спрямо ЦС-2017 се повишават в средносрочен и дългосрочен план.

Конкретните изисквания към способностите на самолетите и нивото на подготовка на летателните екипажи са посочени в Стандартите на Съюзното командване по операциите за войските и силите, част III „Стандарти за ВВС”.

2.2. Дефицит от способности

Трите мисии на въоръжените сили наред с обобщената оценка на средата на сигурност са инкорпорирани в утвърдените шест планиращи сценария, използвани в хода на Прегледа на отбраната. По всеки един от тях са разработени концепции за провеждане на операции, като за всяка концепция са определени списъци със задачи и условия за тяхното изпълнение. На базата на тази методология са дефинирани минимално необходимите отбранителни способности, включително и за ВВС. Извършеният впоследствие анализ на наличните способности на ВВС идентифицира значителен дефицит на способности за изпълнение на задачите, произтичащи от планиращите сценарии.

2.3. Външнополитически фактори

Трайно променената стратегическа среда на сигурност се характеризира с висока динамика, ускоряване и усложняване на дестабилизиращите процеси както в регионален, така и в глобален аспект. НАТО и ЕС ще продължат да бъдат основни стълбове на архитектурата на сигурност и да оказват положително влияние върху глобалната сигурност като генерират доверие и стабилност. Средата на сигурност особено се усложни след като Руската Федерация започна война срещу Украйна и възникна реален риск от разширяване на войната на територии на държави членки на НАТО. Продължаващата милитаризация на Черно море от страна на Русия и използването му като плацдарм за осъществяване на военна агресия срещу друга черноморска държава (Украйна), води до сериозно нарушаване на установените принципи на сътрудничество в региона, както и на военно-стратегическия баланс. Откроява се тенденция за противопоставянето между водещите глобални и регионални сили, които все по-често ще използват военния инструмент като компонент за реализиране на

своите стратегии. Конфликтите ще се водят едновременно в няколко, или във всички области на операциите - по суша, вода, въздух, в космоса и в киберпространството.

Фундаментално променената среда за сигурност поставя по-високи изисквания към способностите на Въоръжените сили, които изграждат ядрото на националната сигурност, и приноса им към колективната отбрана. Налага се ускорено постигане на оперативна съвместимост със силите на съюзниците от НАТО и особено със САЩ, които са гръбнакът на възпирането и отбраната в Алианса. Като се отчитат сериозните дефицити от способности на българските въоръжени сили, които в краткосрочен план не могат да бъдат попълнени, главното предизвикателство пред България е как да бъде укрепена националната отбрана в рамките на колективната. Това извежда на преден план необходимостта от ускорено превъоръжаване и модернизация.

3. ОБХВАТ

Настоящият проект за инвестиционен разход касае реализацията на втория етап от проекта за придобиване на нов тип боен самолет.

3.1. Основни параметри на проекта

Проектът предвижда придобиване на 8 самолета, въоръжение „въздух – въздух“ и „въздух – повърхност“, средства за наземно обслужване и обучение на личен състав, необходими за експлоатацията на 16 самолета F-16 Block 70 в Р. България.

От военно-техническа гледна точка е необходимо придобиваните самолети в рамките на втория етап на проекта „Придобиване на нов тип боен самолет“ да бъдат F-16 Block 70, в конфигурация, като самолетите, придобити през първия етап на проекта.

3.2. Необходим брой самолети

Необходимият брой самолети е обоснован в т. 3.1.1.2. на Актуализирания проект за инвестиционен разход за придобиване на нов тип боен самолет, приет с Решение на Народното събрание и обнародван в ДВ бр. 51/19.06.2018 г., а именно:

„Основен критерий за осигуряване на необходимите оперативни способности в изтребителната авиация при задачата Air Policing (деноночно дежурство с 2 самолета и 2 летци) е не толкова броят на самолетите, а броят на подготвените летци. Общият брой на дежурствата за една година е 730 (при 24-часово дежурство) или 1460 (при 12-часово дежурство – когато дежурството е разделено на дневно и нощно).

Извършените разчети показват, че необходимата бройка на подготвени летателен състав за задачата по Air Policing е минимум 30 летци. Посочената бройка летци осигурява спазването на действащото в Република България законодателство относно осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд, спазване на продължителността на служебното време и дава възможност за поддържане и повишаване квалификацията на пилотите.

Съгласно приетите стандарти в НАТО (Allied Command Operations Forces Standards, volume III – Standards for Air Forces) летецът трябва да налети не по-малко от 180 часа на година с цел придобиване и поддържане на необходимите способности при гарантирано ниво на безопасност на полетите. С широкото навлизане на съвременни високотехнологични симулатори (т.н. Full Mission Simulators) в редица държави се прие стандартът за подготовка на летец от 140 часа годишно плюс 40 часа на симулатор. Налътът от 140 часа на летец на година е все още недостижим и за останалите нови страни – членки на НАТО (Полша, Чехия и Унгария), където летците акумулират по около 100 – 110 часа на година. Този налът е компромисен, но осигурява постигане на сравнително добра летателна подготовка. За поддържане на такъв стандарт на подготовка за 30 летци е необходима авиационна техника, осигуряваща 3000 летателни часа годишно. В световната практика, като санитарен минимум, е приет налътът от 80 летателни часа на летец на година. Намалването му под тази цифра е свързано със сериозни рискове за безопасността на полетите. При това положение задължителният минимален сумарен налът в изстребителната авиация следва да не пада под 2400 летателни часа годишно. Статистиката показва, че един съвременен изстребител, при добра система на логистично осигуряване, може да изпълнява около 150 – 170 летателни часа на година. Това означава, че за постигане на необходимия годишен налът от 2400 – 3000 летателни часа българските ВВС следва да имат в летателна годност от 16 до 20 броя изстребители. “

3.3. Въоръжение

За решаване на задачите с новия тип боен самолет е задължително и придобиването на ракетно, бомбово и артилерийско въоръжение, осигуряващо въздействие във всякакви метеорологични условия, денем и нощем по:

- въздушни цели в и извън пределите на визуалната видимост;
- подвижни и стационарни цели на повърхността с висока точност на поразяване.

Доставката на въоръжение обхваща и придобиването на наземно оборудване и обучение на личен състав за неговата експлоатация.

Системите за управление на въоръжението на самолетите следва да са конфигурирани за използване на всички типове придобивани боеприпаси.

3.4. Спомагателни системи и оборудване за обучение

Сложността на изпълняваните задачи от съвременните многоцелеви самолети изисква наличието на наземни спомагателни системи за обучение и планиране на мисията, даващи възможност на летателния състав за пълноценна подготовка за конкретната мисия в определена обстановка, осигуряваща безопасност на полета и ефективно изпълнение на поставените задачи. В тази връзка, настоящият проект за инвестиционен разход предвижда придобиването на допълнително количество средства за наземно обучение и подготовка и планиране на мисиите, които заедно с тези, придобивани през първия етап, ще

позволят създаването на необходимата база за пълноценна подготовка и обучение на летателния състав в процеса на усвояване и използване на самолета.

3.5. Наземно техническо оборудване

За експлоатация на 16 самолета F-16 Block 70 и тяхното въоръжение е необходима доставката на имущество за техническа и логистична поддръжка, като наземно техническо оборудване, измервателна и тестова апаратура, специализирани инструменти, специализирана логистична автотранспортна техника и други. Количеството и видът на това оборудване, придобивано на настоящия етап ще бъдат определени с отчитане на вече включените в договорите за придобиване на първите осем самолета BU-D-SAB, BU-D-AAA, BU-P-AAD и BU-P-LAR.

3.6. Обучение

В рамките на втория етап от реализация на проекта се предвижда обучение на минимално необходимия летателен и осигуряващ състав до съответната квалификация за осъществяване експлоатацията на всички 16 самолета F-16 Block 70 в Българските ВВС.

Предвижда се екип от специалисти – летателен и инженерно-технически състав на ВВС на САЩ да оказват методическо съдействие на ВВС на Република България в процеса на усвояване на самолетите.

3.7. Логистична поддръжка

Логистичната поддръжка, като част от договора за придобиване на още 8 самолета, се осигурява посредством:

- Доставка на резервни части и консумативи;
- Доставка и осъвременяване на техническата документация;
- Извършване на планови и непланови ремонти на оборудване;
- Осигуряване на техническа помощ/консултации – на място в авиобазата или дистанционно.

3.8. Времеви параметри

В АПИР, приет от Народното събрание, се посочва, че предвид финансовите възможности на Република България, същия предвижда реализацията на проекта за придобиване на 16 самолета да се извърши на два етапа, като втория етап следва да стартира след приключване на доставките по първия етап, които съобразно сключените договори с Правителството на САЩ се очаква да приключат през 2025 г.

По-ранното стартиране на дейностите по реализацията на втория етап на проекта е продиктувано от:

- Промяна в геополитическата среда за сигурност;
- Необходимостта от запазване на конфигурацията на вторите 8 самолета, съобразно първите осем. Това е породено от капацитета за производство на компанията-производител на тази

конфигурация на самолета, предлаганите от доставчиците агрегати и оборудване и възможните изменения в конфигурацията на самолета в резултат на използване на нови технологии, които биха довели до оскъпяване и затруднения в последващата поддръжка;

- Реалните срокове за доставка на самолетите се различават от прогнозните такива, предвидени в АПИР.

Съгласно проекта за международен договор BU-D-SAD, получен на 18.07.2022 г. е предвидено доставката на вторите 8 броя F-16 Block 70 да се извърши през 2027 г.

4. ВАРИАНТИ ЗА РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТА

Настоящият проект за инвестиционен разход следва да осигури реализацията на втория етап на проекта за придобиване на нов тип боен самолет. Реализацията на втория етап предвижда придобиването на 8 броя самолети от същия тип и необходимото оборудване за експлоатация и обслужване на 16 самолета F-16 Block 70.

Към настоящия момент употребявани самолети F-16 Block 70 не се предлагат за продажба.

В контекста на изложеното в Известия на ЕК „Насоки относно междуправителственото възлагане на поръчки в областта на отбраната и сигурността (чл. 13, б. „е“) от Директива 2009/81ЕО на ЕП и Съвета, придобиването на самолети F-16 Block 70, тяхното оборудване и въоръжение, е възможно единствено от Правителството на САЩ, по програмата FMS. Същото изрично е посочено в т. C4.3.5.2. „FMS Only List“ (<https://samm.dsca.mil/chapter/chapter-4#C4.4>.) на Ръководството за управление на подпомагането в областта на сигурността (E-Security Assistance Management Manual – E-SAMM). Ръководството е налично само в електронен вариант и се намира на електронния портал на Агенцията на Департамента по отбрана на САЩ за сътрудничество в областта на сигурността (DSCA).

Договорите по програмата FMS по своята същност представляват международни публични договори Правителство - Правителство. Поради тази причина и с оглед характера на придобиваното оборудване, на основание чл. 149, ал. 1, т. 6, буква „а“ от Закона за обществените поръчки се предлага доставката да се осъществи с договор „Правителство – Правителство“.

5. ФИНАНСОВО-ИКОНОМИЧЕСКИ ПАРАМЕТРИ

5.1. Стойност на проекта за инвестиционен разход

В отговор на изпратено от Министерството на отбраната Писмо-заявка за предоставяне на оферта за придобиване на допълнителни 8 броя самолети F-16 Block 70 (LOR for LOA) е получен отговор от правителството на САЩ на обща стойност \$1,320,769,818.00 (2,588,708,843.28 лв., изчислени при курс на щатския долар \$1 = 1.96 лв.).

Общата сума по трите проекта на международни договори е прогнозна, като предвид естеството на договорите по Програмата за чуждестранни военни продажби, в случай на необходимост, промяната на стойността на всеки един договор ще се извършва по реда на Закона за международните договори на Република България.

Предложени са три проекта на международни договори, както следва:

- BU-D-SAD - за придобиване на допълнителни 8 броя самолети F-16 Block 70, боеприпаси, наземно оборудване и обучение на личен състав на стойност \$1,292,740,102.00;
- BU-P-AAH – за придобиване на авиационни управляеми ракети AIM 9X Block II и свързани с тях поддръжка и оборудване на стойност \$24,357,633.00;
- BU-P-LBC – за придобиване на многофункционална система за разпределение на информация - съвместна тактическа радиосистема (MIDS JTRS) и свързана с нея поддръжка и оборудване на стойност \$3,672,083.00.

На 02.09.2022 г. е получен от американската страна проект на международен договор BU-P-AAH Restated, за придобиване на авиационни управляеми ракети AIM 9X Block II и свързани с тях поддръжка и оборудване на стойност \$24,357,633.00, от който е видно, че средствата за финансиране на договора ще бъдат изцяло покрити от американската страна, като FMS Credit (Non-Repayable) по т. нар. Ukraine Supplemental Appropriations Act.

При тези условия, средствата необходими за реализацията на проекта за инвестиционен разход (за заплащане по оставащите два проекта на международни договори - BU-D-SAD и BU-P-LBC) ще са в размер на **\$1 296 412 185,00** (2 540 967 882,60 лв.) без ДДС.

Следва да се отбележи, че освен посочените по-горе финансови средства, за цялостната реализация на проекта за придобиване на нов тип боен самолет ще са необходими и други допълнителни разходи за:

- заплащане на данък добавена стойност (ДДС), мита и други;
- заплащане на транспортни разходи.

Размерът на средствата за заплащане на тези съпътстващи разходи ще стане известен на по-късен етап, след уточняване на количествата и вида на придобиваните средства за наземно обслужване, резервни части и консумативи, както и периодите за тяхната доставка.

5.2. Начин на плащане

В резултат на сключените през 2019 г. договори по Програмата за чуждестранни военни продажби (FMS) за придобиване на самолети F-16 Block70 и извършените плащания по тях, на Република България е предоставена възможност за разсрочено плащане при сключване на нови договори по програмата FMS.

В тази връзка, плащанията в щатски долари по договори BU-D-SAD и BU-P-LBC е предвидено да се извършат за период от 10 години с разпределение, както следва:

Таблица 6 - Примерно разпределение на плащанията.

години	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Общо
необходими финансови средства	\$15 872 682,00	\$21 469 901,00	\$44 173 470,00	\$69 599 525,00	\$768 487 905,00	\$180 636 134,00	\$75 183 610,00	\$107 549 067,00	\$12 776 983,00	\$662 908,00	\$1 296 412 185,00

Забележка: Посоченото разпределение на плащанията по години е на базата на предложението от правителството на САЩ и се допуска изменението му през годините при промяна на конкретен договор по реда на Закона за международните договори на Република България и/или съгласувано с Министерството на финансите.

5.3.Източници на финансиране на проекта

Предвижда се вторият етап на Проект „Придобиване на нов тип боен самолет“ да се финансира от държавния бюджет на Република България. За тази цел през съответните години разходите за отбрана, следва да бъдат на нива, позволяващи осигуряването на необходимия финансов ресурс, включващ както посочените средства по трите договора, така и необходимите разходи за ДДС, мита и транспортни разходи.

6. ПРИМЕРЕН РАЗЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ОСНОВНИТЕ ДЕЙНОСТИ (Приложение 1)

7. РИСКОВЕ

Риск 1: Забавяне на процеса по подписването на договор за доставка на вторите 8 броя F-16 Block 70, което да доведе до невъзможност за производителя да произведе конфигурация максимално близка до договорената с вече сключените договори.

Вероятност: Отчитайки, че реализацията на Проекта за придобиване на нов боен самолет, реализиран на два етапа, е одобрен с решение на Народното събрание, вероятността за забавяне на процедурата по одобрение на Проекта за инвестиционен разход за реализация на втория етап на проекта е оценена като ниска.

Влияние: Влиянието при забавяне на подписването на договор за доставка на вторите 8 самолета, може да доведе до влагането във втората осмица F-16 Block 70 на компоненти и елементи, които са различни от вложените в първата, което ще затрудни експлоатацията и оскъпи поддръжката.

Риск 2: Невъзможност за финансово осигуряване на предложената схема за плащане.

Вероятност: Отчитайки параметрите на прогнозния разполагаем финансов ресурс, идентифициран в хода на Стратегическия преглед на отбраната, индикативната стойност, посочена в отговора от ВВС на САЩ на запитването за цени и наличности (P&A Data), получен през 2021 г. и продължителността на

периода за разсрочено плащане, вероятността от сбъдването на този риск се счита за средна.

Влияние: Влиянието при сбъдване на този риск е съществено и би могъл да повлияе на параметрите на договора.

Риск 3: Забавяне/невъзможност за навременна подготовка на необходимия брой летателен състав за експлоатация на F-16 Block 70.

Вероятност: Вероятността от невъзможност за осигуряване на слотове за обучение на достатъчен брой летателен състав до пристигането на вторите 8 самолета, ще зависи от сроковете за доставка, като при доставка до 2027 г., вероятността за сбъдване на риска е средна.

Влияние: Влиянието при сбъдването на риска е средно, поради факта, че до 2025 г. ще бъдат обучени 14 пилоти, по изпълнявания в момента договор.

Риск 4: Доставка на самолетите в непълна конфигурация.

Вероятност: Вероятността от доставка на самолетите в непълна конфигурация ще зависи от времето за проектиране и изграждане на част от системите на самолета, като при доставка до 2027 г., вероятността за сбъдване на риска е висока.

Влияние: Влиянието при сбъдването на риска е средно, поради факта, че без част от системите самолетите няма да притежават пълни бойни възможности.

Риск 5: Закъснение на доставките.

Вероятност: Вероятността от закъснение на доставките се обуславя от текущата и тенденциите за развитието на военно-политическата, геостратегическата и икономическата обстановка, като вероятността за сбъдване на риска е средна.

Влияние: Влиянието при сбъдване на риска е средно, поради факта, че ще се забави окомплектоването на ескадрилата с многоцелеви изстребители F-16 Block 70.

Риск 6: Прекратяване на договора едностранно или неговото временно спиране.

Вероятност: Вероятността от едностранно прекратяване или спиране на изпълнението на договора от САЩ по съображения за националната им сигурност, в съответствие със Стандартните условия за сключване на договори по FMS на САЩ, като вероятността за сбъдване на риска е ниска.

Влияние: Влиянието при сбъдване на риска е средно, поради факта, че ще се забави окомплектоването на ескадрилата с многоцелеви изстребители F-16 Block 70.

ВЕРОЯТНОСТ	висока		Риск 4	
	средна		Риск 3 Риск 5	Риск 2
	ниска		Риск 6	Риск 1
Матрица на рисковете:		ниско	средно	високо
		ВЛИЯНИЕ		

8. ОПИС НА ПРИЛОЖЕНИЯТА

Приложение № 1 - Примерен разчет за изпълнение на основните дейности за реализация на втория етап на проект „Придобиване на нов тип боен самолет” - от 2 (два) листа, съдържащи неклассифицирана информация.

**Примерен разчет за изпълнение на основните дейности за реализация на втория етап на проект
„Придобиване на нов тип боен самолет”**

Дейност	Период																			
	2021				2022				2023				2024				2025			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Внасяне на Проект за инвестиционен разход в МС							▲													
Решение на НС								▲												
Подготовка на проект на искане за договор (LOR for LOA ¹)			▲																	
Получаване на проектодоговор/и (LOA), преговори и подписване на договор/и (LOA ²)							▲													
Ратифициране на подписания/те договор/и								▲												
Обучение на летателен и инженерно-технически състав																				▲
Дейност	Период																			

	2024				2025				2026				2027				2028			
	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
Доставка на самолетите														▲						
Доставка на резервни части и консумативи													▲							
Доставка на въоръжение			▲					▲	▲					▲				▲		
Доставка на средства за наземно обслужване												▲								

Забележка: В зависимост от постигнатите условия при подписване на договора, периодите на изпълнение на дейностите могат да се различават. Всяко забавяне в процеса на одобрение и подписване на договора ще води до изменение в периодите за реализация на планираните дейности.

Легенда:

1. LOR for LOA - Letter of Request for Letter of Offer and Acceptance (писмо-искане до Правителството на САЩ за представяне на оферта за сключване на договор) – подготвен и изпратен на основание заповед на министър на отбраната ОХ-626/20.07.2021 г.
2. LOA – Letter of Offer and Acceptance (предложение за договор от Правителството на САЩ) – получен на 18.07.2022 г.